

Portret tedna

Tako popolne plezalke še ni bilo

Sportna plezalka Janja Garnbret je pri rosnih 22 letih dosegla vse, kar je v tem športu sploh možno doseči.

A motivacije ji zato ne bo zmanjkalo

Nejc Strojnik

Težko je opisati občutke, ki so ob včerajšnji zmagi Janje Garnbret šli skozi navijače v središču Slovenj Gradca. Njene-ga Slovenj Gradca. Vedno s ponosom pove, da je Korošica. Normo za olimpijske igre je pred slabima dvema letoma potrdila prav v deželi vzhajajočega sonca, včeraj pa celemu svetu na najboljši možni način odgovorila na vprašanje, ki s(m)o ji ga, tudi novinarji, zastavljali (pre)pogosto. Bo zlata kolajna? Bo! Priplezala je na olimpijski prestol, na vrh sveta, ki je bil, tako se zdi, zanjo rezerviran že dolgo. A v zgodbi, ki bi lahko, tako kot Rogličeva, z lahkoto postala tudi filmska uspešnica, ni bilo nič samoumevno. Če ne bi bila trma-sta, vztrajna, če ne bi v sebi nosila toliko pozitivne energije, optimizma, če ne bi bila tako iskrena, neizprosna, ji ne bi uspelo. Toliko pozitivnih lastnosti in zraven še zajetna doza talenta.

Vedno želi in je želela biti najboljša

Športno plezanje ni bil njen prvi šport. Najprej je plesala, nato pa, čeprav se zdi, da se pri njej naključja ne dogajajo, pristala v plezanju. Kdo ve, kaj bi se zgodilo, če leta 2006 ne bi povsem slučajno preizkusila balvanske stene, ki je bila takrat postavljena v Slovenj Gradcu. A ne le v plezanju, tudi na drugih področjih želi in je želela biti najboljša. V šoli je želela imeti najboljše ocene, sobo je vedno želela imeti najlepše pospravljeno. Izjemno redoljubna je bila že kot otrok. Zelo rada je brala. Za bralno značko v prvem razredu je prebrala kar 45 knjig, kar je verjetno devetkrat preveč. Brala je tudi ponoči, spala namreč ni rada. A kljub precej malo spanja je bila nadpovprečno živahna. Kot da se nikoli ne bi utrudila. Takšna je še

vedno. Prava energijska bomba.

Svojega prvega plezanja se rada spominja, pravi, da je bila to ljubezen na prvi pogled. Na prvi tekmi je bila predzadnja, potem šesta, tretja, nato prva, prva, prva, prva ... Kaj je skrivnost takšnega uspeha? Ni skrivnosti, najprej talent, potem pa ogromno trdega dela, volje in ljubezni do športa. Te ji ni manjkalo že v mladosti, ko je slovenjgraški klub zamenjala za velenjskega.

Na treninge se je, čeprav je bila stara komaj devet let, vozila z avtobusom. Na avtobusni postaji jo je vselej čakala Tjaša Slemenšek. Še ena odlična plezalka in Janjina najboljša prijateljica. Oseba, ki o Janji ve največ in verjetno poleg mame Darje in očeta Vilija edina, s katero se je, tudi ko je bila v Tokiu, nujno slišala vsak dan.

Tetovaža: luna in sonce

Obožuje mamine palačinke, zaradi katerih se pri Garnbretovih v Šmartnem pri Slovenj Gradcu rada oglasi tudi njena najboljša prijateljica. Dekleti sta svoje prijateljstvo zaznamovali tudi s skupno tetovažo. Na rokah imata luno in sonce, ki se barvno dopolnjujeta. O njeni osredotočenosti na olimpijske igre priča tudi dejstvo, da se je pred odhodom proti Tokiu povsem umaknila iz javnosti. Sicer vedno pripravljena na pogovor se ni več javljala na telefonske klice. Povsem razumljiv korak, ki se je, tako kot prenekatera njena odločitev, izkazal za pravi. Zlata olimpijska medalja je tukaj, Janja Garnbret pa je po Tini Maze postala druga koroška športnica, ki se lahko pohvali s takim uspehom. Slovenj Gradec je včeraj eksplodiral, množica navijačev je Janjin nastop v težavnosti spremljala stoje, po marsikaterem licu so tekle solze. Z zlato kolajno je uresničila tudi sanje nekdanjih plezalk in plezalcev, ki možnosti za nastop na največjem športnem tekmovanju sploh niso imeli. Uspeh je še večji zaradi dejstva, da so ob olimpijski premieri vse tri discipline združili in podelili samo en komplet medalj. Še enkrat več je torej dokazala, kako raznovrstna plezalka je. In če v balvanih ter

težavnosti že dolgo dominira, je v zadnjem letu precej izpilila tudi hitrost. V začetku julija je 15-metrsko steno preplezala v manj kot osmih sekundah. Med opazovanjem Garnbretove se zdi, kot da kljubuje težnosti, kot da je plezanje nekaj najlažjega na svetu. Poezija v steni, med katero si gledalci spočijemo oči. Kljub videnemu včeraj pa se še vedno premalo zavedamo, kako različne discipline so to. Kako nezdržljivi sta hitrost in težavnost, kako drugačno zgradbo športnika zahtevata. Kot da bi Usain Bolt moral preteči maraton. Ali pa Michael Phelps nastopiti še v daljinskem plavanju.

Plezalni klubi so zaradi nje prepolni

Kljub evforiji in vsem superlativom se verjetno še premalo zavedamo, kakšen športni biser se je marca leta 1999 rodil v slovenjgraški porodnišnici. Komaj 13 let je bila Janja Garnbret stara, ko je postala najmlajša članica mladinske reprezentance, prvo kolajno med člani pa je osvojila kar na prvi članski tekmi. Leta 2015 je namreč postala evropska podprvakinja v težavnosti. V svetovnem pokalu je prvič zmagala leta 2016. Pri 17 letih. V tistem času so tudi na velenjski gimnaziji pokali od ponosa. Plezanje je tudi zaradi nje v Sloveniji v velikem porastu. Plezalni klubi so tako polni, da ne morejo sprejeti vseh otrok, ki si želijo plezati. Zaradi izjemnih slovenskih plezalcev se v Sloveniji večkrat oglašijo tujci, ki jih zanima, kaj je recept za takšne uspehe. Ima Janja sploh kakšno slabost? Trener Roman Krajnik, ki je s serijsko zmagovalko začel delati konec leta 2019, se ob tem vprašanju in premisleku ni spomnil niti ene. Tudi najboljša prijateljica si v spomin težko priključuje kakšno njeno

slabost. Zdaj seveda že komaj čaka, da se olimpijska zmagovalka vrne iz Tokia. Nekaj prvih dni po prihodu v domovino bo zaradi vseh sprejemov in medijskih obveznosti še gotovo napornih, nato pa bosta gotovo našli čas zase. Da se dobita na kavi in čveku. To jima zadostuje. Niti jima ni treba kaj početi, le da sta skupaj, pa sta srečni.

Janja večkrat poudari, kako se zabava, ko pleza, in da bo plezala, dokler se bo zabavala. Nato bo prišel čas tudi za študij, zanima jo športni menedžment, tudi delo z mladimi ji je zelo všeč. A to bo še počakalo, trenutno se v steni še preveč zabava in zdi se, da bo ta zabava trajala še dolgo. Sploh ob neverjetnem občutku, ko si najboljši na svetu. Ta občutek ji je še posebno všeč. Komu pa ne bi bil?

Zabava se, ko pleza, plezala bo, dokler se bo zabavala **Na vrh trboveljskega dimnika**

Dimnik termoelektrarne v Trbovljah je s 360 metri najvišji dimnik v Evropi, poleg tega je to tudi najvišja zgradba v Sloveniji in sedmi najvišji dimnik na svetu. Od leta 2014 se iz njega več ne vije dim, delovanje premogovnega bloka so takrat ustavili. Trboveljski dimnik je po novem lastnik še enega rekorda - gostil je najdaljšo umetno **športno plezalno** smer na svetu, jeseni pa sta jo preplezala dva od najboljših plezalcev na svetu, Slovenca Janja Garnbret in Domen Škofic. Kar 360 metrov dolgo mojstrovino postavljavcev Simona Margona in Katje Vidmar jima je uspelo preplezati v drugem poskusu. Na vrh dimnika, ki je za 60 metrov višji od znamenitega Eifflovega stolpa sta se povzpela s pomočjo ogromne količine oprimkov, ki so ju posebej zanj namestili na dimnik. Za kar dve toni jih je bilo, za njihovo namestitve pa so morali izvrstati skoraj pet tisoč lukenj. Prvi poskus je trajal skoraj dvanajst ur, a sta vrh dosegla z več padci, zato ni bil uspešen. Drugič sta na vrh dimnika prišla po sedmih urah in pol, vse raztežaje pa sta na koncu uspešno prosto preplezala. Pokrovitelj res vrtoglavega projekta je bil proizvajalec energijskih pijač Red Bull, o plezanju pa je nastal tudi 48-minutni dokumentarni film.

*Kot da se nikoli ne bi utrudila.
Takšna je še vedno.
Prava energijska bomba*

Med enim od vzponov na poti do olimpijskega zlata

Foto: Anže MALOVRH/STA

Nekoliko drugačen vzpon: med večurnim plezanjem na 360-metrski trboveljski dimnik Foto: Red Bull

Leta 2019 je bila športnica leta: v ugledni družbi Primoža Rogliča in odbojkarja Tineta Urnauta. Foto: Robert BALEN